

Reglement tot vrijstelling van wachtdienst (Aangenomen door de Nationale Raad in zitting van 23 februari 2023)

Preambule

Art. 1. § 1. De Nationale Raad treedt op als bevoegde deontologische raad wanneer op basis van artikel 26 van de wet van 22 april 2019 inzake de kwaliteitsvolle praktijkvoering in de gezondheidszorg (zgn. ‘kwaliteitswet’) door een apotheker een vrijstelling van diens persoonlijke deelname aan permanentie wordt gevraagd op basis van diens gezondheidstoestand, leeftijd, gezinssituatie of de feitelijke uitoefening van zijn gezondheidszorgberoep.

§ 2. Dergelijke vrijstelling is een uitzondering op het principe van deelname aan de permanentie, de basisbeginselen van collegialiteit en solidariteit ter zake. Ze wordt bijgevolg uitsluitend restrictief aangevraagd en toegekend.

§ 3. Het onderhavige reglement heeft tot voorwerp de vaststelling van de regels volgens dewelke een verzoek tot vrijstelling van wacht dient te worden behandeld, rekening houdende met de doeltreffendheid en proportionaliteit van deze regels ten aanzien van de opdracht aan de Orde toevertrouwd, met respect voor de rechten van de aanvragers.

Toepassingsgebied

Art. 2. § 1. Vrijstelling kan worden aangevraagd door alle apothekers die aan de permanentie zijn onderworpen.

§ 2. Vrijstelling kan enkel worden toegekend voor zwaarwichtige feiten met een minimale duurtijd. Hieronder wordt verstaan omstandigheden die gedurende een periode van 90 of meer aaneengesloten kalenderdagen, verhinderen effectief of efficiënt aan de permanentie deel te nemen. Impedimenten die hier niet aan voldoen, worden geacht te worden opgelost via het genoemde collegiale en solidaire karakter van de permanentie. Ze vormen geen reden tot vrijstelling.

§ 3. De vrijstelling betreft enkel de individuele deelname aan de permanentie en laat andere verplichtingen ter zake de permanentie, waaronder de verantwoordelijkheid van de apotheker-titularis tot deelname van de apotheek aan de wachtdienst, onverlet.

Aanvraag

Art. 3. § 1. De aanvraag wordt op straffe van onontvankelijkheid schriftelijk ingediend, via het modelformulier dat daartoe ter beschikking wordt gesteld op de officiële website van de Orde der Apothekers, en als bijlage bij dit reglement is gevoegd, bij aangetekend schrijven aan de Voorzitter van de Nationale Raad, Henri Jasparlaan 94, 1060 Brussel.



§ 2. De aanvraag bevat op straffe van onontvankelijkheid volgende gegevens:

- Naam en voornaam;
- Ordnummer / pa-ID-pp;
- Een indicatie van de aard van de grond van de aangevraagde vrijstelling(en):
 - o gezondheidstoestand,
 - o leeftijd,
 - o gezinssituatie,
 - o de feitelijke uitoefening van het gezondheidszorgberoep;
- Datum vanaf dewelke de aanvrager een vrijstelling verzoekt;
- Het bewijs van de aangevoerde omstandigheden overeenkomstig de modaliteiten voorgeschreven door artikel 11;
- Een precisering van de wachtregio waar de aanvrager diens activiteit uitoefent, omvattende de volgende elementen: (1) naam van de wachtregio en (2) naam en contactgegevens van de bevoegde contactpersoon van de wachtregio, waaronder wordt verstaan adres, telefoon- / gsm-nummer en e-mailadres;
- Datum van aanvraag en handtekening.

Een omissie van de datum van aanvang van de aangevraagde vrijstelling kan als verschoonbaar worden geacht voor zover dergelijke datum redelijkerwijze afgeleid kan worden uit de toegevoegde bewijsstukken. Het voorschrift tot aanlevering hiervan kan dan door de Nationale Raad beschouwd worden als een voorschrift van orde.

Een aanvraag uitsluitend gemotiveerd door de omstandigheid van feitelijke uitoefening van het gezondheidsberoep, wordt vrijgesteld van de vereiste tot precisering van de wachtregio.

§ 3. De aanvrager kan facultatief volgende gegevens meedelen:

- Telefoon- / gsm-nummer;
- De einddatum van de aangevraagde vrijstelling hetzij het definitieve karakter hiervan;
- Het geheel of gedeeltelijk karakter van de aangevraagde vrijstelling, waarbij een gedeeltelijke vrijstelling wordt gespecificeerd door de aanvrager. Bij gebreke aan precisering wordt de aanvraag geacht te zijn gedaan voor de volledige permanentie, onverminderd het bepaalde in artikel 14;
- De indicatie of de wachtregio al dan niet inzake (de materie van) de aanvraag in kennis werd gesteld. Bij gebreke aan precisering wordt dit geacht niet het geval te zijn.

§ 4. De aanvrager kan de wens uiten te worden gehoord overeenkomstig het bepaalde in artikel 6. Bij afwezigheid hiervan wordt de aanvrager geacht niet te wensen te worden gehoord.

§ 5. De aanvraag wordt ingediend in het Nederlands of het Frans. Middels indiening van de aanvraag verklaart de aanvrager zich akkoord met onderhavig reglement. Het indienen van de aanvraag verleent geen rechten inzake vrijstelling.



Procedure

Art. 4. De aanvraag wordt door de Nationale Raad behandeld binnen de 60 kalenderdagen na ontvangst. Deze periode wordt geschorst door en tijdens de kalendermaanden juli en augustus.

Art. 5. § 1. De Nationale Raad heeft de bevoegdheid om bij de aanvrager alle informatie op te vragen die zij tot evaluatie van de aanvraag dienstig acht, via de wijze bepaald in artikel 9. Zij heeft de mogelijkheid om een deskundige aan te stellen, met inbegrip van een controlerend arts. De Nationale Raad heeft onderzoeks- en inzage-recht over alle elementen met betrekking tot het dossier en dit in overeenstemming met de wettelijke bepalingen.

De weigering, expliciet of impliciet, van de aanvrager om aan onderzoeksdaden mee te werken vormt een weerlegbaar vermoeden van gebrek aan bewijs van de aangevoerde omstandigheden of de ernst daarvan. Een impliciete weigering kan worden afgeleid uit de afwezigheid van reactie op de communicatie van de Nationale Raad binnen de 15 kalenderdagen na kennisgeving.

§ 2. De Nationale Raad heeft de bevoegdheid advies te vragen bij de wachtregio, waaronder de aanvrager ressorteert. Zij neemt hiertoe *a priori* contact met de bevoegde contactpersoon van de permanentie zoals door de aanvrager opgegeven in het aanvraagformulier. De adviesaanvraag geschiedt, behoudens afwijkend oordeel van de Nationale Raad, bij schriftelijke communicatie, met de melding van de bevoegdheid van de Nationale Raad, en het verzoek haar advies binnen de 30 kalenderdagen te bezorgen.

Het voorwerp van de adviesaanvraag is beperkt tot inlichtingen inzake de organisatie van de permanentie, de eventuele inpasbaarheid van de aangevraagde vrijstelling daarin en eventueel de visie van de wachtregio omtrent de concrete aanvraag, hetzij een deel van deze elementen. Hiertoe kan de Nationale Raad de naar haar oordeel dienstige gegevens inzake de aanvraag aan de wachtregio respectievelijk diens bevoegd contactpersoon overmaken. Deze mededeling beperkt zich tot gegevens inzake identificatie van de aanvrager en de elementen vermeld in onderdeel II van het modelformulier zoals bepaald in artikel 3, met name de grond(en) van de aangevraagde vrijstelling evenals de specificaties inzake de termijn en de specificaties inzake het gehele of gedeeltelijke karakter van de vrijstelling.

§ 3. Indien de uitvoering van de maatregelen in §§ 1 of 2 of enige andere onderzoeksdaden, de behandeltermijn bepaald in artikel 4 in het gedrang brengt, kan de Nationale Raad aan de verzoeker diens akkoord vragen dat de termijn wordt verlengd, in beginsel met 30 kalenderdagen. Indien geen akkoord wordt gegeven dan beslist de Nationale Raad op basis van de gegevens aangeleverd in de aanvraag en de bijkomende elementen voor zover deze door de Nationale Raad naar eigen overweging in de beslissing rationeel en als bewezen kunnen worden meegenomen.



Procedurewaarborgen

Art. 6. § 1. De procedure verloopt schriftelijk, met gesloten deuren en de beraadslagingen zijn geheim. De aanvrager kan vragen te worden gehoord, al dan niet vertegenwoordigd of bijgestaan door een advocaat en indien nodig bijgestaan door een tolk, in bijzonder wanneer de desbetreffende apotheker Duitstalig is. Van deze vraag wordt door de aanvrager melding gemaakt bij het indienen van de aanvraag vermeld in artikel 3. De Nationale Raad kan bepalen dat zij hierbij, voor de volledigheid, door een of verschillende van haar leden wordt vertegenwoordigd. De datum van de hoorzitting wordt vijftien kalenderdagen voor de zitting aan de aanvrager schriftelijk gecommuniceerd, behoudens akkoord van de aanvrager, via de contactgegevens vermeld in artikel 9. Indien de aanvrager een schriftelijke toelichting wenst te verschaffen, dan moet deze minstens zeven werkdagen voor de zitting, aan de Nationale Raad worden bezorgd. De Nationale Raad kan ambtshalve overgaan tot het horen van de aanvrager en informeert deze laatste ervan onder dezelfde modaliteiten.

§ 2. De aanvrager kan wraking inroepen in de gevallen voorzien in artikel 828 van het Gerechtelijk Wetboek, overeenkomstige de procedure voorzien in artikel 77 en volgende van het Huishoudelijk Reglement (HHR), *mutatis mutandis*. Dit dient op straffe van verval te geschieden op of aan het aanvraagformulier vermeld in artikel 3.

Art. 7. De gegevens, verstrekt in de aanvraag, worden vertrouwelijk behandeld, in conformiteit met artikel 30 van het KB nr. 80 van 10 november 1967, onverminderd de adviesbevoegdheid van de wachtregio's, de communicatie aan eventuele toezichthoudende overheden, zoals de toezichtcommissie, in het kader van hun respectievelijke bevoegdheden en in overeenstemming met de wettelijke bepalingen, en de mogelijkheid tot rapportage hierover, gepseudonimiseerd, in publieke documenten, zoals een jaarverslag.

Art. 8. De taal van de aanvraag vermeld onder artikel 3 bepaalt als wilsuiking van de aanvrager, de taal van de procedure en beslissing, in eventuele afwijking van eerdere wilsuikingen, inclusief deze voorzien bij wet.

Art. 9. Behoudens andersluidende bepaling, wordt alle communicatie met de aanvrager gevoerd, volgens de modaliteiten die de Nationale Raad het meest geschikt acht, inclusief telefonisch en bij mail, middels de contactgegevens die voor de aanvrager bij de Orde der Apothekers zijn gekoppeld aan diens ordnummer / pa-ID-pp op het ogenblik van communicatie of aanvraag, met uitsluiting van het facturatieadres en *a priori* op diens wettelijk adres, aangevuld met het telefoon- of gsm-nummer meegedeeld op het aanvraag vermeld onder artikel 3.

Toetsing

Art. 10. De Nationale Raad beslist *in concreto*, rekening houdende met alle omstandigheden van het geval. Zij kan in haar oordeel rekening houden met de bestaande context, daarbij onder meer doch niet uitsluitend inbegrepen de organisatie van de gezondheidszorg en het beroep, inclusief demografische elementen. Bij de invulling van dit laatste kan zij rekening houden met het advies van de wachtregio, afgeleverd overeenkomstig artikel 5, § 2. Dit advies is indicatief en is dus geenszins bindend voor de beslissing van de Nationale Raad.



Art. 11. § 1. Een vrijstelling kan enkel worden verleend op basis van bewezen omstandigheden, waarvoor de bewijsplicht bij de aanvrager berust. Dit bewijs kan worden aangeleverd met alle middelen van recht, de eed uitgezonderd, en het begin van bewijs gebeur(t)en in schriftelijke vormuiterlijk op het moment van de aanvraag.

§ 2. In afwijking op § 1, wordt het bewijs ter staving van aanvraag tot vrijstelling op basis van leeftijd, geleverd door de Orde, op basis van een verificatie van het gekend rijksregisternummer, gekoppeld aan het ordenummer / pa-ID-pp; dit bewijs wordt enkel in aanmerking genomen in zoverre de leeftijd van de aanvrager de wettelijke pensioenleeftijd heeft bereikt bij aanvang van de aangevraagde vrijstelling.

§ 3. In afwijking op § 1, wordt als bewijs ter zake aanvraag tot vrijstelling op basis van gezondheid, uitsluitend een medisch attest aanvaard van maximaal 3 maanden oud, afgeleverd door een huisarts of arts-specialist, houdende een precisering van de aard van de aandoening en de termijn daarvan. Facultatief kunnen hieraan alle elementen toegevoegd worden die voor de aanvraag dienstig zijn.

§ 4. In afwijking op § 1, wordt als bewijs ter zake aanvraag tot vrijstelling op basis van feitelijke uitoefening van het gezondheidszorgberoep, de verklaring op eer dat de aanvrager niet in een officina werkt aanvaard.

Art. 12. § 1. Gelet op het feit dat een vrijstelling uitzonderlijk is, en de feiten dermate zwaarwichtig moeten zijn dat een effectieve of efficiënte deelname aan de permanentie minimaal gedurende de periode bepaald in artikel 2, § 2, verhindert, wordt inzake de aanvragen tot vrijstelling op basis van gezondheidstoestand en leeftijd daarenboven vereist dat de aangevoerde omstandigheid of -heden tevens een vermindering in de uitoefening van een normale beroepsactiviteit buiten de uren van permanentie met zich meebrengt ten aanzien van diens gebruikelijke activiteit voordien.

§ 2. De aanvrager levert van deze vermindering het bewijs, voor zover de omstandigheden zich reeds voorafgaand aan de aanvraag hebben voorgedaan. Als bewijs kunnen onder meer contractgegevens en fiscale fiches worden aanvaard. Voor zover deze omstandigheden zich niet voorafgaandelijk aan de aanvraag hebben voorgedaan, maakt de aanvrager dit gegeven voor de toekomst bij schriftelijke toelichting aannemelijk. Deze toelichting is gelijkwaardig aan een inspanningsverbintenis, in die zin dat de aanvrager niet kan worden gehouden tot het realiseren ervan, doch in staat moet zijn om, in voorkomend geval, iedere afwijking afdoende te motiveren.

In afwijking op het voorgaande lid, kan de Nationale Raad de apotheker van dit specifieke bewijs, respectievelijk toelichting, vrijstellen, in de mate dat zij naar redelijkheid en billijkheid acht dit uit de overige aangeleverde bewijsstukken te kunnen afleiden.

§ 3. Een afwijking op het bepaalde in §§ 1 en 2 kan door de Nationale Raad worden verleend wanneer de aangevoerde omstandigheden van die aard zijn dat ze hetzij op basis van de wet hetzij op basis van de feitelijke omstandigheden, naar redelijkheid en billijkheid, niet kunnen worden opgelegd.

§ 4. De Nationale Raad beslist *ex aequo et bono* over de noodzakelijke verhouding tussen de vermindering activiteit en verleende vrijstelling.



Beslissing

Art. 13. Een toegekende vrijstelling neemt aanvang vanaf de datum daartoe vermeld in de beslissing. De datum vanaf dewelke de vrijstelling in de aanvraag wordt verzocht overeenkomstig het bepaalde in artikel 3, § 3, is indicatief, en is dus geenszins bindend voor de beslissing van de Nationale Raad. Behoudens specificatie in de beslissing wordt de aanvangsdatum van de vrijstelling geacht voort te vloeien uit de aangevoerde omstandigheden en door deze gemotiveerd te worden, rekening houdend met het aangeleverde bewijs en de toekenningsmodaliteiten inzake termijn van procedure zoals bepaald in artikelen 4 en 5, § 3.

Art. 14. § 1. Een toegekende vrijstelling kan volledig of gedeeltelijk zijn. Onder gedeeltelijk wordt verstaan een vrijstelling die zich beperkt tot weekend of nacht.

Voor toepassing van deze bepaling wordt onder ‘nacht’ verstaan van 19u tot 9u, onder weekend wordt verstaan alle weekend- en wettelijke feestdagen, waarbij een weekend wordt geacht aan te vangen op vrijdagavond 19u en te lopen tot maandag 9u, een wettelijke feestdag van de avond ervoor om 19u tot de ochtend na de feestdag 9u.

Indien de beslissing van vrijstelling geen specificatie bevat, dan wordt de vrijstelling geacht volledig te zijn toegekend.

§ 2. Een vrijstelling kan tijdelijk of definitief worden gegeven. Een vrijstelling beperkt zich in de regel tot een periode van maximaal 1 jaar. De vrijstelling kan voor een kortere periode worden afgeleverd. Een definitieve vrijstelling is enkel mogelijk wanneer de Nationale Raad redelijkerwijze kan aannemen dat de omstandigheden in de toekomst onveranderlijk zullen blijven of de verwachte evolutie hiervan evenzeer een definitieve vrijstelling van permanentie zou impliceren. Het gegeven dat een vrijstelling als definitief wordt verleend laat een eventuele toepassing van de bepalingen inzake herziening of intrekking zoals voorzien in artikel 17 onverlet.

§ 3. De Nationale Raad is niet gebonden door de vermeldingen door de aanvrager aangeleverd, zoals bepaald in artikel 3 en meer bepaald § 3, noch door de bijhorende bewijsstukken, wanneer zij beslist over het geheel of gedeeltelijke, tijdelijke of definitieve karakter van de vrijstelling. Deze vermeldingen zijn louter indicatief en binden de Nationale Raad niet.

§ 4. Voor zover de vrijstelling tijdelijk is en de Nationale Raad geen expliciet afwijkende beslissing neemt, geldt dat deze beslissing geen uitspraak doet over de periode na afloop van de toegekende vrijstelling. De in de aanvraag aangehaalde omstandigheden en stukken, kunnen worden voorgelegd in het kader van een nieuwe aanvraag.

Kennisgeving

Art. 15. De gemotiveerde beslissing wordt aan de aanvrager aangetekend verzonden, binnen de 8 kalenderdagen na de vaststelling van de beslissing via de contactgegevens vermeld in artikel 9. Een kennisgeving van het resultaat van de beslissing, beperkt tot de melding of vrijstelling al dan niet werd gegeven, onder welke eventuele modaliteiten, en voor welke duurtijd, wordt binnen eenzelfde termijn overgemaakt aan de wachtregio, vermeld onder artikel 5, § 2, evenals aan de Federale Commissie voor toezicht op de praktijkvoering in de gezondheidszorg, als facultatieve communicatie, bij eenvoudige brief of e-mail.



Rechtsgevolgen

Art 16. § 1. De vrijstelling geldt uitsluitend voor de apotheker in diens verplichting tot persoonlijke deelname aan de permanentie, beperkt tot de termijn en onder de eventuele modaliteiten voorzien in de beslissing.

§ 2. De vrijstelling geldt niet voor andere verplichtingen inzake permanentie, in het bijzonder doch niet uitsluitend de verantwoordelijkheid van de apotheker-titularis om de deelname van de apotheek aan de wachtdienst te verzekeren (overeenkomstig artikel 6 van het KB van 21 januari 2009 houdende onderrichtingen voor de apothekers).

§ 3. Elke beslissing is overeenkomstig artikel 10 een uitspraak *in concreto*, eventueel inbegrepen de bestaande context. De aanvrager verwerft op basis hiervan geen verdere rechten naar de toekomst toe.

Art. 17. § 1. De apotheker verbindt zich ertoe elke fundamentele wijziging in de elementen die tot vrijstelling werden aangevoerd, hiervan de basis uitmaken en waarvan redelijkerwijze kan worden aangenomen dat met kennis van deze wijziging de vrijstelling niet of onder restrictievere modaliteiten zou zijn afgeleverd, onverwijld ter kennis van de Nationale Raad te brengen, op de coördinaten en overeenkomstig de wijze van communicatie vermeld in artikel 3. De Nationale Raad behoudt zich het recht om een gegeven vrijstelling bij gewijzigde omstandigheden te herzien.

§ 2. Indien een vrijstelling wordt afgeleverd op basis van foutieve gegevens, hetzij een fundamentele wijziging in omstandigheden zoals bedoeld in onderhavig artikel, § 1, niet werd doorgegeven, hetzij een feit in een eerdere verklaring zoals voorzien in artikel 12, § 2 zich niet realiseert, dan behoudt de Nationale Raad zich het recht om de gegeven vrijstelling in te trekken evenals al dan niet het (integrale) dossier over te maken aan de bevoegde organen inzake deelname aan permanentie.

§ 3. Elke gemelde wijziging evenals ieder vermoeden van aflevering op basis van foutieve gegevens, hetzij ongemelde fundamentele wijziging, hetzij de afwezigheid van realisatie van verklaring zoals voorzien in artikel 12, § 2, wordt door de Nationale Raad onderzocht met toepassing van de procedurewaarborgen onder artikelen 6 tot 9. Elke herziening of intrekking vormt een nieuwe beslissing waarvan kennis wordt gegeven overeenkomstig artikel 15. Eventueel beroep werkt niet schorsend.

Beroep

Art. 18. Tegen de beslissing is een beroep mogelijk bij de Raad van State binnen een termijn van 60 kalenderdagen na de kennisgeving van de beslissing.